

Hva skjer i Pilestredet Park?

Det jobbes både over og under bakken

For tiden pågår det en omfattende byggeaktivitet i området med flere hundre mann som er engasjert i ulike oppgaver, spesielt for bygge- og rehabiliteringsarbeider. Det er en meget aktiv periode der flere bygninger er under oppbygging og trafikken er stor.

For å betjene både de nye og de rehabiliterte bygningene, skal Statsbygg sørge for infrastruktur til alle områdene, og dessuten betjene hele parken med et felles utomhusanlegg med spesielle og særegne kvaliteter.

Infrastruktur

Infrastruktur omfatter tekniske føringer som vann, avløp, fjernvarme, sterkstrøm, svakstrøm og tele/data. Dessuten skal området betjenes med gang- og sykkelveier, og det skal planlegges for nødvendig internt transport og søppeltransport. Der det er mulig benyttes eksisterende installasjoner. Den underjordiske felleskulverten, som ble brukt av sykehuset, brukes nå som trasé for føringsveier. Omfattende arbeider utføres og tilpasses de enkelte tiltakshaveres fremdrift og løsninger.

Utearealer

Utomhusanlegget skal sørge for at parken, som blir åpen for alle, skal få et attraktivt uttrykk. Det skal skapes et naturlig grønt miljø, med synlig vann i renner, fontener og bassenger. Disse skal bygges av granittelementer og andre materialer fra bygninger som er revet. Gjenbruk av materialer vil bli synlig i uteområder i parken. Anlegget skal få en moderne, stilfull form som skal fremvise kvalitet i lang tid, med kun lite behov for vedlikehold. Alle områdene skal være utstyrt med gode armaturer for riktig belysning som skal være med å gi området en god sikkerhet.

Vann skal inngå som estetisk element i uteområder.

Foto: Fjellanger Widerøe AS

*Klosterenga økologiboliger.
Bildet viser den doble glassfasaden
mot syd - for utnyttelse av solenergi.
Foto: Ole Walter Jacobsen*

Ny byøkologisk guide for Oslo!

En byøkologisk guide som gir en nyttig oversikt til byøkologiske initiativer i Oslo indre by er nå utgitt! Guiden inneholder et antall byøkologiske prosjekter innenfor temaene trafikk, gatebruk og byrom, det blå-grønne miljøet, bygninger og bomiljø. Guiden gir også oversikt over byøkologiske aktører i Oslo. Eksempler blant mange er gatetun Nedre Kampen, Nordbygatekvartalet, Sverdrups gt. 22 og Pilestredet Park. Guiden som har et opplag på 5000 utgis av NABU (Norske Arkitekter for Bærekraftig Utvikling/Norske Arkitekters Landsforbund) i samarbeid med Oslo kommune, Miljøverndepartementet, GRIP og Stiftelsen miljømerking.

Guiden er gratis og er utlagt ved Rådhusets informasjonstjeneste, inngang fra sjøsiden, bibliotekene, bydelene og Grønt inspirasjonssenter. En nettversjon av guiden ligger på: www.arkitektur.no/nabu. Guiden kan også bestilles fra nabu@arkitektur.no tlf. 23 33 25 00.

Hva er byøkologi?

Byøkologi handler om fornuftig og effektiv husholdning i måten vi bygger, bruker og driver byer og tettsteder. Byøkologien søker, med brukernes deltakelse, å fremme helhetsorienterte løsninger knyttet til området ressursforbruk, miljøbelastning, naturinnhold og sosiale kvaliteter.

Byøkologi i Oslo

“Oslo kommune skal være et bysamfunn i bærekraftig utvikling, preget av økonomisk og sosial vekst innenfor naturens økologiske bæreevne. Vi skal overlevere byen til neste generasjon i en bedre miljøtilstand enn vi selv overtok den.”

Dette er Oslo kommunes miljøvisjon, slik den framkommer i Byøkologisk program som angir mål, innsatsområder, strategier og tiltak for Oslo bys miljøpolitikk. Dette programmet og miljøstatus for Oslo finner du på www.oslo.kommune.no

Byøkologisk guide kan ses som et supplement til Byøkologisk program. Det pågår i dag mange initiativer for å utvikle Oslo i en mer bærekraftig retning. Denne innsatsen er nå i ferd med å nedfelle seg i konkrete resultater. Vi tror på “eksemplets makt”, at gode og konkrete eksempler er inspirerende og har stor gjennomslagskraft, og at synliggjøring av disse igjen kan bidra til økt innsats for Oslomiljøet. Byøkologi i Oslo er en guide som skal vise et utvalg av de beste og mest innovative byøkologiske prosjekter som er realisert, eller er under realisering i Oslo. Med guiden i hånden kan du selv ta dem i øyesyn.

Alexander Kiellands plass: Nylig opparbeidet park med bruk og rensing av vann. Foto: Olav Ødegården

Tematisk omfatter guiden prosjekter relatert til trafikk, gatebruk og byrom, det blå-grønne miljøet, bygninger og bomiljø. Dette er den fysiske-materielle siden ved byøkologien. I tillegg har vi også ønsket å synliggjøre en annen side ved byøkologien - den som omhandler forbruk og adferd. Kapitlet Bra miljøvalg i Oslo viser hvordan du som beboer, forbruker og næringsdrivende selv kan bidra til å utvikle Oslo i en bærekraftig retning. Bakerst i guiden finner du i tillegg en oversikt over Byøkologiske aktører i Oslo - miljøorganisasjoner og -etater som på ulike måter befatter seg med spørsmål knyttet til byøkologi. Dette er første versjon av Byøkologisk guide. Planen er at guiden skal utvides, både geografisk og i omfang, etter hvert som den byøkologiske innsatsen gir flere synlige resultater. Leserne oppfordres til å melde erfaringer med bruken av guiden og nye byøkologiske prosjekter inn til redaksjonen.

Selmer Skanska AS:

Om åtte måneder flytter første familier inn

På Rikshospitalets gamle område skal Selmer Skanska AS bygge ca. 560 leiligheter. Byggingen av 267 leiligheter er påbegynt. Hele området er delt inn i forskjellige felter.

Felt H består av hesteskoformet bygning med 153 leiligheter som føres opp på den gamle tomten til barneklubben, helt opp mot Stensberggaten.

Råbygget ble ferdig i løpet av mai måned, innredningsarbeidene er i full gang. Puss av fasade vil starte opp i juni og pågå utover høsten.

Medio februar i 2003 begynner de første å flytte inn.

Felt B

består av seks bygninger med til sammen 184 leiligheter. Disse ligger på området til den tidligere medisinsbygningen, nærmest muren i Nordahl Bruns gate.

Utgraving og fundamentering for de første fire bygningene er utført. Råbygget skal oppføres i stål og prefabrikkerte betongelementer. Montasje av dette startet i mai.

Vi regner med at innflytningen i den første bygningen som er nærmest Pilestredet kan påbegynnes i slutten av mai 2003.

Øvrige felter

Prosjektering og salg pågår for fullt og vi regner med å holde på med byggearbeider til utgangen av 2005.

For øvrig kan vi fortelle at rivearbeidene i den første entreprisen er ferdig.

For mer informasjon ta kontakt med Arne Linja, prosjektsjef i Selmer Skanska AS, eller www.pilestredetpark.no.

Gjenbrukshus

I Pilestredet Park er det planlagt bygging av et forsøksbygg med en stor andel av gjenbruks- og gjenvinningsprodukter: materialer og komponenter som gjenbrukes etter at de er revet ned.

Aktuelle materialer for gjenbruk kan være: knust betong, granitt, dører og vinduer, klosetter og servanter, deler av det elektriske anlegget som kabelbroer og lamper, nyere radiatorer og en heis.

Statsbygg har lagt felt A2 ut for salg med frist for levering av tilbud 15. juni. Interessenter får anledning til å kjøpe tomten med forpliktelsen om å sette opp et gjenbrukshus.

Kjøper av tomten skal gjennomføre et prosjekt hvor gjenbruk kan demonstreres i praksis for samfunnet. Det stilles krav om at informasjon om prosjektets nybrottsarbeid skal være allment tilgjengelig, og videre formidles til interesserte.

Ill. Aritekntoretet GASA AS

Ny situasjon sett fra Wesselsgate: Gjenbrukshuset blir hjørnepunkt i en ny "portal" ved hovedgangveien gjennom Pilestredet Park. I bakgrunnen: Felt B som bygges ut av Selmer og Obos.

Erfaringer etter rivefase 1:

Miljøriktig riving

Ambisiøst mål for støy

I forbindelse med utviklingen av Pilestredet Park er det satt som mål i miljøoppfølgingsprogrammet at all støy må holdes to desibel under grenseverdien i "Oslo kommunes forskrift om begrensning av støy". Grenseverdien for boligområder på dagtid er maksimum 70 desibel.

Dette har vist seg å være et ambisiøst mål. Målingene som ble gjort i området viste at selve trafikkstøyen fra Pilestredet kan være over 70 desibel! Enkelte målinger viste at riveaktiviteten genererte støy over fastsatt mål. For å redusere belastningen på nærmiljøet, ble det gjort endringer på fremdriftsplanen. Rivingen av medisinsbygget ble utsatt slik at bygningen kunne fungere som en støymur.

Under siste del av rivingen ble nok noe mer belastninger for beboere i Frimanns gate og Langes gate. Det fantes ikke flere bygg som kunne skjerme for aktiviteten. Administrasjonsbygget (tidligere hovedinngangen) besto av kraftig betongkonstruksjon. Det ble gitt dispensasjon fra bydelsoverlegen for impulsiv støy innenfor begrenset tidsrom for denne rivingen.

Ved riving av de eldre bygningene har det vært utfordringer med å redusere støvbelastningen. Det er blitt utført målinger av NILU og av entreprenøren.

98 vektprosent av rivematerialer gjenbrukes. Det er målsetting at 90 prosent av vekten på byggene som rives innefor Pilestredet Park skal gå til gjenanvendelse. Regnskapet etter rivingen viser at hele 98 vektprosent har gått til gjenanvendelse. Noe over 80.000 tonn med knust tegl og betong er både brukt innenfor området og kjørt til andre byggeprosjekter som alternativ til naturlige masser (knust stein).

Videre var det satt som mål at minimum 0,25 vektprosent av den samlede vekten skulle benyttes til direkte gjenbruk. Det betyr at bygningskomponenter brukes på nytt i samme form og utførelse. Resultatet har her blitt 2,7 vektprosent. Dette er blant annet granitt, som det var mye av i de eldre byggene. Disse granittlementene vil en senere finne igjen vannrenner, bassenger og trapper i den fremtidige parken.

Av de mange forskjellige materialene som er skilt ut ved rivingen, er det levert til godkjente mottak:

Treverk	ca.	990 tonn
Armeringsjern	ca.	3000 tonn
Elektriske kabler	ca.	60 tonn
Kobber	ca.	19 tonn
Rent glass	ca.	13 tonn

Videre riving
I løpet av sommeren skal det tidligere søsterhjemmet og barnehagen på Dalehaugen rives. Tyfoidbygget nede ved tidligere øyeavdelingen skal også rives i samme periode.

Under rivingen må støvet bindes med vann.

Nytt informasjonssenter

Informasjonssenteret i Nordahl Bruns gate har vært stengt i en periode. Vi er i gang med å flytte inn i den tidligere kvinneklinikken slik at all informasjon om Pilestredet Park blir samlet i samme bygningen. Der er flere kontorer med bl.a. Statsbyggs prosjektkontor, Pilestredet Park boligutbygging ANS med visningsleilighet og Hjertesnetteret allerede på plass. Kvinneklinikken ligger i Stensberggaten 20.

Informasjonssenteret er et samarbeidsprosjekt med Oslo kommune. Senteret vil inneholde en utstillingsdel samt stort møterom og amfi for forskjellige seminarer og foredrag om utviklingen av Pilestredet Park, byøkologi og miljø.

Informasjonssenteret åpner rett etter sommerferien og mer informasjon om aktiviteter og åpningstider blir å finne på www.pilestredetpark.com.

PILEBLADET

er en informasjonsavis for prosjektet Pilestredet Park.

Bladet utgis av Statsbygg og Oslo kommune, i samarbeid med utbyggerne. Bladet utkommer ved behov. Ansvarlig redaktør: Mirjana M. Rødningen, Statsbygg.

Spørsmål kan rettes til Statsbygg
Tlf: 22 24 28 00,
Pb 8106 Dep, 0032 Oslo,
postmottak@statsbygg.no

www.statsbygg.no
www.pilestredetpark.com